

عنوان مقاله:

کارست الگوی نشانه شناختی ریفاتر در خوانش شعر «غریب الغریاء» از معروف عبدالمجید

محل انتشار:

فصلنامه فرهنگ رضوی، دوره 11، شماره 44 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

عزت ملا ابراهیمی - استاد زبان و ادبیات عربی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

مونا نادعلی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

علم نشانه شناسی عنوان کلی است که علوم بسیاری را در برمی گیرد. این علم نخستین بار توسط فردینان دو سوسور مطرح شد. خاستگاه اولیه نشانه شناسی، زبان شناسی است. نظریه نشانه شناسی ریفاتر، نظریه ای است که شعر را در دو سطح خوانش اکتشافی و خوانش پس کنشانه تحلیل می کند. خوانش اکتشافی با تکیه بر خوانش زبانی معنای ظاهری متن را معلوم می سازد و رویکرد خطی دارد؛ اما خوانش پس کنشانه با کمک توانش زبانی معنای ضمنی متن را آشکار می کند و بدون رعایت ترتیب بررسی و تحلیل می شود. این نظریه در حوزه ساختارگرایی قرار می گیرد؛ بنابراین به ساختار شعر اهمیت بسیاری می دهد. انباشت، منظومه توصیفی، هیپوگرام و ماتریس ساختاری همگی مواردی هستند که در تحلیل شعر به خوانشگر کمک می کند تا در نهایت خاستگاه شعر یعنی مفهوم اصلی آن به دست آید. این نظریه از نظریه های خواننده محور سده بیستم اروپاست که در تحلیل متون منظوم معاصر بسیار تاثیرگذار است. از این رو، در این مقاله، نخست مولفه های نظریه ریفاتر تبیین و سپس با توجه به آن ها قصیده «غریب الغریاء» از معروف عبدالمجید، تحلیل و بررسی شده است. گفتنی است که این شاعر معاصر مصری نخست اهل سنت و پیرو مذهب شافعی بود و بعدها به مکتب تشیع گرایش پیدا کرد و از محبان خاندان عصمت و طهارت گردید. وی با اعتقاد قلبی و مطالعات گسترده ای که پیرامون اصول عقاید شیعه داشت، آن را برگزید. او می گفت از آن پس بر اثر تلاش و مجاهدت به دین و عقیده کاملی دست یافته است. لذا می تواند در زندگی از قلبی آرام و خاطری آسوده بهره مند گردد. از یافته های پژوهش برمی آید که به برکت تشریح معروف عبدالحمید به ساحت قدسی امام رضا (ع) و به یمن وجود پربرکت این امام رئوف بود که مسیر توبه، امید و رستگاری برای او فراهم گردید. در نتیجه شاعر در این سروده به تبیین فرهنگ رضوی پرداخته و از جود، بخشش، کرم و سخاوت این امام همام پرده برداشته است.

کلمات کلیدی:

واژه های کلیدی: نظریه ریفاتر، نشانه شناسی، معروف عبدالمجید، غریب الغریاء، فرهنگ رضوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1932940>

